

en Indtægt pr. Tønne Hartkorn af 156 Rd., og at en tredie med 6 Tønder og nogle Skjæpper Hartkorn var bortforpagtet til 1000 Rd. Alt dette vidner jo om, at Nyttten af 1 Tønne Hartkorn paa ingen Maade passer med de foreslaaede 80 Rd. Vil man see hen til det virkelige Forhold paa Landet, har man tusinde og atter tusinde Exempler paa, at en Familie, der har een Tønne Hartkorn, lever selvsændigt og godt deraf og opdrager en stor Børneskole og samler sig endog undertiden en temmelig bethdelig Capital. Ja, man seer endogsaa enkelte Steder, at en Familie med blot $\frac{1}{2}$ Tønne Hartkorn ernærer sig deraf paa samme selvsændige Maade, uden at søge sin Næring hos Fremmede, og Ingen vil dog vel for Alvor paaastaae, at dette kan skee for 80 eller for 40 Rd. Jeg maa forvare mig imod, at det skulde være min Mening, at Præsterne skulde leve af et saadant Jordbrug og paa samme Maade, men jeg vil kun derved vise, at 80 Rd. ikke er lig med den Nyttte, man har eller kan have af en Tønne Hartkorn, der bestaaer af almindelig god Jord. Grunden til, at man her staaer med disse 80 Rd., troer jeg tilbeels ligger i, at den høitærede Minister ikke har indhentet Dplysninger hos Andre end Præsterne. Havde den høitærede Minister indhentet Dplysninger hos Sogneforstanderskaberne og Amtsraadene, vilde de have sagt ham, at 80 Rd. ikke er lig Nyttten af 1 Td. Hartkorn. Det være langt fra mig at sige dette som en Bebreidelse mod den høitærede Minister; thi man vilde gjøre ham for megen Uret, dersom man vilde paaastaae, at han ikke er modtagelig for Grunde, og han vilde heller ikke have kunnet udføre eller gennemføre saa mange Sager med et saa glimrende Resultat, som han har gjort, dersom han ikke havde taget et fløgt Hensyn til virkelige Grunde, og jeg haaber ogsaa, at de Ord, jeg her har udtalt, ville blive tagne i Betragtning paa et senere Stadium af Sagens Behandling. Hvad nu det andet Punkt angaaer, da har jeg ofte hørt ytret, at man skulde see at ligne disse Indtægter af Tienden etc. med Lønningerne saaledes, at Alt kunde gaae til og slaae til; men før jeg gaaer videre ind herpaa, maa jeg forudskikke den Bemærkning, at naar Tælen er om disse 80 Rd., sigter jeg ikke saa-

meget til den større Indtægt af disse 2 Tdr. Hartkorn eller hvilkensomhelst passende Jordlod, som Præsten skal have, eller at disse skulde skrues op til den høieste Værdi for Præsten. Det er heller ikke min Mening, saaledes som den ærede 5te Landstingsmand for 9de Kred (Jacobæus) har urgeret, at man skulde anslaae hvert enkelt af Præstens Kreaturer eller Røer til en vis Sum, som f. Ex. 25 Rd. aarlig. Jeg holder heller ikke stærkt paa, om Præsterne skulde begynde med 10, 11 eller 1200 Rd. som Begyndelsesgage. Derimod lægger jeg stor Vægt paa, og det var det, jeg vilde have udtalt ved anden Behandling, at naar man vil fastsætte Lønnen for et saa stort Antal Embetsmænd, som her er Tale om; saa skal man vide, hvad det er, man gjør. Jeg har fulgt disse Forhandlinger saa nøie, som jeg har været istand til, men har ikke kunnet see Andet, end at der laae saa mange forskjellige Ting bagved den nævnte Løn, at det var vanskeligt at vide, hvad Indtægten er, og naar der nu er et Forslag, som bestemmer den høieste Løn til 2400 Rd., er det, som det stiller sig for mig, nærmere 4000 Rd. eller noget lignende som virkelig Indtægt. Her er jo Tale om adskillige Ting, som have Indflydelse; her er for det Første Tale om den mulige Forgøelse i Indtægter for Præsterne, naar Hjemmeindtægten og Kornhøvelsen ansættes efter meget forskjellige Capitelstatter, een Capitelstatter for saa Nar, en anden for en lang Arrække, hvad der selvfølgelig giver en Forandring. Der er ogsaa Tale om at nedsette Hjemmeindtægten med en Femtedeel, hvad der jo er en stor Fordeel for Præsten; endvidere om fri Bolig og et efter min Anskuelse overdreven høit Alderstillæg, der, saavidt jeg huffer, nu beløber circa 223,000 Rd. og vil vist blive større. Gaaer man nu ud fra, hvad jeg tillader mig at paaastaae, at 80 Rd. er for lidt for en Tønne Hartkorn, vil det jo, naar Præsterne f. Ex. beholde store Avlsbrug, foranledige en Indtægt for Præsten og et temmelig stort Nationaltab for Staten. Jeg troer ogsaa, at man har en Bekræftelse paa min Mening om de 2400 Rd. som høieste Gage, naar man seer hen paa et Endringsforslag af den høitærede Minister, der iasten har været under Forhandling, hvis Indhold